

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

**NØRRE ØRSLEV
UNGDOMSSKOLE
1984**

NØRRE ØRSLEV UNGDOMSSKOLE

Årsskrift 1984

Udgivet af
NØRRE ØRSLEV UNGDOMSSKOLE
1984

Foraarsskibet

1. Bli! raabte *Herren* i de tomme sale.
Vaagn! alle vækster op af dvale.
Kom! alle I, som tøver ude.
Lyset staar spændt mod verdens rude!
2. Op brød de grønne smaa med sne paa nakke.
Skønt stod de klædt i vaarens frakke,
samlet som bitte folk i skoven
under det høje lys foroven.
3. Nu var det vaar igen med mange stemmer.
Blomster krøb frem af glemte gemmer,
duftende hvide af det sorte,
havde saa længe været borte.
4. Krokus og vintergæk og gul erantis
steg som det sunkne land Atlantis.
Lys var der bleven over lande.
Dagen stod tændt med lyse rande.
5. Bli! blev der raabt. Nu skal det blive sommer!
Her! lød et svar. Se her, vi kommer!
grønnes som tage over gavle,
alt som kan klatre eller kravle.
6. Saa var det sket. Og hele foraarslandet
laa som et smykket skib i vandet.
duvende stort med fulde kroner,
kvidrende fyldt af lyse toner.

Ole Sarvig 1943

Om ballade, nostalgi og revolution og alt sådan noget . . .

For snart mange år siden gik der en film, der hed »Aldtid ballade«. Filmen handlede om dagligliv i et ganske almindeligt hjem i en storbys grå sidegader, hvor alt for mange mennesker bor i for få og små værelser og derfor ustandselig støder sammen. Økonomien er dårlig, nerverne tyndslidte, og der er børn i oprørsalderen, der skal opdrages, hjælpes og støttes af trætte og forslidte forældre. Læseren af disse linjer kan selv tænke sig til resultatet – men ikke desto mindre var der sammenhold midt i balladen; dels fordi der var en mor, der kæmpede for at holde sammen på det hele; dels fordi familiens medlemmer godt vidste, at man hørte sammen. Det lyder måske lidt banalt, og filmen er efterhånden også gammel – men . . .

Ballade vil der nu nok være i de fleste hjem nu og da, i hvert fald de hjem, hvor der er børn. Der er som bekendt ingen af os, der er helgener – og selvom ballade altid er ubehageligt, så skal man på den anden side nok ikke tage for tungt på det. Hvor livet rører sig, vil der af og til være ballade, og bag balladen kan der være mere sammenhold, end folk tror.

For øjeblikket synes der at være ballade overalt i vores fælles hjem: Danmark. Ballade på arbejdsmarkedet, ballade i mange uddannelsesinstitutioner, og blandt unge og ældre – ja, også i kirken er der nu og da ballade. Jeg skal ikke her tage stilling til denne »ballade«. (Jeg har med vilje brugt netop dette ord; dels fordi det er tilstrækkeligt klart; dels fordi det har noget humoristisk forsonende ved sig).

Men, hånden på hjertet, tager vi ikke os selv lidt for højtideligt? Nuvel, vi gennemlever krisetider, og når krybben er tom, bides hestene. Det er en gammel kendsgerning. Stort set har vi vel altid i dette land haft krisetider. Historien synes at vise, at såkaldt normale tider, hvor alt er i ligevægt, er den rene abstraktion. Selvfølgelig er der mennesker, der er hårdt ramt af arbejdsløshed og nedskæringer; det er ikke svært at forstå, at nerverne hos mange hænger i laser; man kan nok snarere undre sig over, at der ikke er flere, der går ned med flaget. Men så snart det er sagt, skal det vel også i sandhedens interesse tilføjes, at mange af dem, der i vor tid råber højest, hører til blandt de mere eller mindre velbjergede. De, der virkelig er ramt af krisen, har såmænd ikke det overskud af kræfter, der skal til, for at råbe højt.

Spørgsmålet er altså, om en del af de demonstrerende og højstråbende i vor tid, giver udtryk for andet end forkælelse? Sagt med andre ord, er vi ved at komme dertil, hvor fællesskabet og sammenholdet er ved at slå revner?

Der tales meget om solidaritet, der tales i det hele taget meget om store og smukke egenskaber, om store og ædle sager, som vi skal vie vores kræfter. Jeg har nævnt solidaritet, men man kan også nævne fredsbevægelse, forurenings-

bekæmpelse og meget andet af det, der er oppe i tiden. Og ingen tvivl: det er altsammen sager af betydning, men hvor ofte er vort engagement i disse anliggender udtryk for fælles og velovervejede indsats med det formål at bevare Danmark som et godt hjem for os selv, og for de slægter der skal følge efter? Hvor mange af de »sager«, der kæmpes for og snakkes om, er andet og mere end kæpheste. Store ord – smukke ord bevares – men er det mere?

Vi har i vor tid en skræk for stagnation, der skal ske noget hele tiden – vi taler om udvikling, uden at vi nogensinde har gjort os klart, hvor langt vi skal gå, hvad vi skal nå. Vi er kommet dertil, hvor det er ved at gå op for os, at vi ikke selv bestemmer udviklingen – det er udviklingen, der nu løber af med os. Vi kan ikke stoppe, vi kan ikke skrue tiden tilbage – men derfor behøver vi da ikke at gå dagene i møde med lukkede øjne. Vi værner os til afvekslinger og forandringer i så hurtig rækkefølge, at alt for få bestanddele bliver justeret og indføjede i en sammenhæng, så vi bliver i stand til at vrage og vælge. Vi er tilbøjelige til at sluge det hele råt. De opløsende elementer er ved at komme i overvægt, og for en ældre herre som undertegnede, forekommer det, at der i vor tid er for lidt af den gamle bondestædighed, der kunne sige nej, og som vovede at trodse på det erfarne. Det er ikke en naturlov, at »alt skal være som det er, og blive som det var« men for kontinuitetens skyld må der være kontakt både med det, der svinder, og det der kommer.

En jøde, jeg for nylig var sammen med, sagde til mig: »I øboere taler altid med store bogstaver. I kender ikke angsten for de store ord«. Det var ikke ment som en kompliment; og jeg overvejede efter denne udtalelse, om ikke megen af den ballade, vi er vidne til, hvor der skabes splid og sås mistænkeliggørelse til andres motiver, bundet i vor manglende blufærdighed i omgang med ordene. Vi kender alle de pæne ord, de runde, glatte ord, de kandiserede, uærlige ord, slidte tomme fraser og hule klicheer, den døde retorik, der ikke formår at tænde nogen gnist. Hvor ofte har vi ikke i samværet med andre mennesker følt det som pinligt, hvis samtalen gik i stå bare nogle få minutter. Forfatteren Martin A. Hansen (født 1909, død 1955) har i en novelle »Midsommerfesten« givet udtryk for sin lede ved store ord, som er uden dækning. Alle disse gavnløse ord, der lægger sig som en dyne over meningen. »Ja, det er sygeligt, men jeg kan ikke ret godt se en talerstol, uden at jeg tænker på krudt. Lad dem så tale fra en omvendt pram. Lad dem forkynde fra en pram i søen, for pokker. Ud i prammen med dem! – Hvor har man hørt ordene tit. Fået dem som marmelade på maden, så længe man kan huske. Det var jo sukkersøde festtaler, en honningdryppende talerstol, at give, ofre, elske og så videre, hed det på talerstolen. Ord, der som tarvelige pibebørn gik rundt og falbød sig. Vi har et offentligt bordel af gode tanker. Ordene er blevet luddere. Den åndelige prostitution er det værste i tiden. Disse ord! Denne prostitution af medmenneskelige talemåder! Dette bordel med næstekærlighed! Ord og ord! Prostitution! Det manglede ikke på gode anvisninger, biblioteker revner

af gode tanker. Man bygger babelstårne af udmærkede ord. Men de bliver ikke kød og tager bolig iblandt os« . . .

Det er snart en menneskealder siden, disse ord blev skrevet – men de er ikke mindre aktuelle i dag. De rammer hårdt os, der har til opgave at formidle et budskab fra et kateder eller fra en talerstol, men ikke bare os, de har bud til os alle. For ingen tid, har som vores kunnet karakteriseres ved fraserne, ved de store, ædle sager holdt oppe af lagre forførelseriske ord.

»Man skal komme hinanden ved«, sådan siges det i tide og utide. Sandt sagt, men hvor ofte bliver det andet en honningsøde ord. Digteren Benny Andersen har et lille digt, han kalder det »Godhed«:

Jeg har altid prøvet at være god
det er meget krævende
jeg er en hel hund efter
at gøre godt mod nogen
holde frakker
døre
pladser
skaffe nogen ind ved et eller andet
og lignende
brede armene ud
lade nogen græde ved min skjorte,
men når lejligheden er der
blir jeg fuldstændig stiv
vel nok en slags generthed
jeg rusker i mig selv
slå nu armene ud
men det er svært at ofre sig
når nogen kigger på det
så svært at være gid i længere tid ad gangen
som at holde vejret.
men ved en daglig øvelse
er jeg nu nået op på en time
hvis jeg ikke blir forstyrret
jeg sidder helt alene
med uret foran mig
breder armene ud
der er ikke spor i vejen
jeg er egentlig bedst
når jeg er helt alene.

Overfladisk set er det en slags nonsenspoesi, der bare vil fordreje tingene, men en grundigere læsning vil vise, at digtet behandler et fællesmenneskeligt problem, og hvem af os vil ikke betakke os for at blive genstand for den omtalte indstuderede »godhed«. Men frem for alt rejses spørgsmålet: interesserer de andre os, interesserer vi os kun for os selv. Er alle vore »sager« smukke, men ligegyldige og uforpligtende ord? »Øregas«? Er vi ikke alle »bedst«, når vi er alene?

Det værste er ikke »balladen«. Der er på denne jord og i vor tid bunker af sager, det er værd at fælde en lanse for; det værste er de store, rigtige, åh så rigtige ord dypet i sirup, garneret med fraser. Med sådanne ord graves der grøfter, skabes afstand, og der opstår en gold strid, hvor vi hver især graver os ned i skyttegravene parat til at mistænkeliggøre alle andre. Hvad om vi engang imellem lod de store »globale« problemer ligge og koncentrerede os om i fællesskab at bære med på det, der nu engang skal bæres på. Vor berømte landsmand, Søren Kierkegaard, siger et sted: »I dagligstuen skal slaget slås«. Det er det pokkers ubehagelige ved det. Jeg vil hellere kæmpe til den sidste sorte i sydafrika, end jeg vil lade mit almindelige hverdagsliv med de mennesker, jeg nu engang støder på, være opgaven.

Er det naivisme? Er det nostalgi? Eller – er det revolution, den sande revolution, der vil ændre vilkårene for os alle?

Det giver uro, det giver »ballade«, når man i stedet for at forbedre verden, begynder med sig selv. Med sit forhold til de mennesker, man omgås. Men det er udtryk for fællesskab, for sammenhold. Er det ikke det, vi har brug for her og nu? Jeg spørger bare!

Allan Pedersen

Ingen er en ø

Mellemfolkeligt Samvirke fylder 40 år

En række folk fra fredsorganisationer og højskolefolk oprettede i 1944 Mellemfolkeligt Samvirke, dengang kaldet Fredsvenners Hjelpearbejde. Formålet var at medvirke til genopbygningsarbejdet efter krigen, til fredsarbejdet – og i det hele taget til at sikre mellemfolkelig kontakt hen over nationale og kulturelle grænser.

Frem igennem de 40 år, som er gået siden da, har der fortsat været mange mennesker fra det folkelige oplysningsarbejde inden for efterskoler og højskoler, som har støttet og deltaget i MS' arbejde. – Ligesom en hel del mennesker – efter at have været »ude med MS« eller efter et arbejde på sekretariatet eller i oplysningsvirksomheden i øvrigt – er blevet medarbejdere i det frie folkelige arbejde. En enkelt højskole, Magleås, blev oprettet og gennem en årrække drevet i tilknytning til MS' virke.

De nordiske højskoletanker har inspireret såvel MS som DANIDA m.fl. til at søge højskoleformen omplantet til forskellige udviklingslande: Ghana, Tanzania, Indien og Bangladesh. – Ikke nogen let opgave, men de fleste steder dog vel nok et forsøg værd.

Og endelig gennemføres der år for år en række kurser på forskellige højskoler med hovedvægt på internationale, mellemfolkelige spørgsmål, herunder fredsspørgsmål og udviklingsproblemer – en del af disse kurser i samspil med MS' udsendelsesprogrammer for såvel frivillige til en række u-lande som arbejdslejrdeeltagere til Europa, Asien, Afrika og Latinamerika. MS' oplysningsmaterialer bruges på mange af de frie skoler og inden for meget anden folkeoplysende virksomhed.

U-landene i dag

Forfatteren Poul la Cour skrev i MS-tidsskriftet »Kontakt« i 1954 en lille artikel »Ingen er en ø«, hvor han enkelt og klart udtrykte, at vi må gå ind i kampen mod de fremmede folkeslags nød. Det uventet nye i vort liv er, siger la Cour, at de nærmeste krav til os ligger både i vort eget land og uden for det, overalt, hvor fattigdom, sygdom og slaveri stiller sig hindrende i vejen for udfoldelsen af menneskets frodigste evner . . . På langt sigt er vor hjælp ikke uomgængelig nødvendig for dem, men den er en livsnødvendighed *for os*, hvis vi ikke vil opgive os selv og gå modløst under, lammede i vor drøm for mennesket og i vor handlekraft.

Så vidt Poul la Cour. Hvad han skriver om vor holdning til u-landsspørgsmålene, tror jeg mange idag vil kunne tilslutte sig. Det er rigtigt og godt. Og dog er det sådan, at der efter denne artikels offentliggørelse for 30 år siden er kommet en dimension mere til i forståelsen af udviklingsproblemerne: De rige

lande og dermed også Danmark har i virkeligheden et meget stort medansvar for, at u-landene *fortsat* lider så stor nød. Da la Cour skrev sin artikel kunne veloplyste mennesker endnu tro på myten om, at når blot vi ville gå igang med at give bistand, så var målet i syne. Kun få indså, hvad idag bliver vanskeligere at skjule: At vor bistand kun er små plastre på de sår, som vi selv på mange måder er med til at holde åbne: Gennem politisk og militær støtte til undertrykkende regimer; gennem toldbeskyttelse af vore markeder for mange af de varer, u-landene må og skal eksportere, hvis de skal klare sig; gennem militarisering af deres samfund.

– Ikke at vore lande er skyld i hele miseren. Men i uhyggeligt mange u-lande spiller vore økonomiske, politiske og militære systemer snævert sammen med u-landenes egne magthavere og privilegerede grupper og støtter disse grupper fortsatte undertrykkelse og udbytning af det overvældende antal af dybt forarmede bønder og arbejdere. De rige landes eliter og u-landenes eliter har gennem århundreder opretholdt en alliance til gensidig fordel. Den politiske afkolonisering efter 2. verdenskrig har – i en stor del af u-landene – ikke væsentligt ændret dette forhold.

Blot nogle få tal: Den rige verdens bistand ædes år for år op af de renter og afdrag, u-landene må betale på tidligere bilstandslån og private banklån og grundet det ulige handelsbytte. Bistanden er langt mindre end vore udbytter på patenter, know-how, salg af våben, elektronik, kemikalier og medicinalvarer (i øvrigt for størstedelen helt overflødige og tilmed ofte direkte giftige, men stærkt opreklamerede medicinalvarer). For lande som Storbritanien, Canada og USA er værdien af den skjulte hjerneflugt, som foregår *fra u-landene* til de nævnte lande (veluddannede u-landslæger, ingeniører mv.) langt større end værdien af de pågældende landes *samlede u-landsbistand*. Og endelig udgør den rige verdens bistand – som altså er langt mindre end u-landenes bistand til den rige verden – *under en tyvendedel* af verdens samlede militærbudgetter!

Sagt på anden måde: Den rige verdens økonomier – og politiske og militære systemer – er indrettet på, at u-landene gennem *fortsat økonomisk og militær afhængighed* skal levere deres råstoffer og deres arbejdskraft til meget lave priser i forhold til, hvad de nødvendigvis må importere – og dermed udgøre en del af grundlaget for vores rigdom. Bistanden tjener i stor udstrækning som *røgslør* og *samvittighedsdulmer* for langt større transaktioner. Dette specielt hvad angår de store lande. De små landes, og heriblandt da heldigvis de skandinaviske landes bistand har i alle årene været kvalitativt noget bedre – og da også forholdsvis langt større end de store landes. Og derfor bør denne bistand fortsætte og forbedres og udbygges. Vi bør blot ikke gøre os illusioner om nogen særlig omfattende virkninger. Og frem for alt bør vi ikke glemme, at også vore landes økonomier og udenrigspolitik (og militærpolitik) er elementer i den rige verdens samlede fortsatte beherskelse og udnyttelse af en meget stor del af u-landene, de latinamerikanske, de fleste af de afrikanske og en række af de asiatiske lande.

Oplysnings- og solidaritetsarbejde

Hvad er der at gøre? Da det største problem i *i-landene* er uvidenhed om u-landenes afhængighed, så er den mest påtrængende opgave et oplysningsarbejde i *vore egne lande*.

Oplysnings- og solidaritetsarbejdets målsætning må være at medvirke til at udvikle vore egne samfund på en sådan måde, at de i højere grad end i dag bliver i stand til at optræde solidarisk i deres samlede økonomiske og politiske og kulturelle samkvem med den øvrige verden.

I oplysnings- og solidaritetsarbejdet er det vigtigt at fastholde, *at underudvikling i reglen hænger sammen med økonomisk udbytning og militær undertrykkelse. Oprustningen forstærker undertrykkelsen – forstærker de rige landes samlede dominanssystem.*

I en række stormagtsdominerede u-lande kæmper i dag nationale friheds- og selvstændighedsbevægelser en forbitret kamp imod såvel indre som ydre modstandere. – Og hvordan forholder vi os så fra dansk side til det? Ja, det er lidt trist at konstatere: Men med Danmarks militærpolitiske og handelspolitiske tilslutning til den ene af magtblokkene støtter vi såmænd, stillfærdigt men effektivt, den ene magtbloks fortsatte deltagelse i undertrykkelsen af de nævnte friheds- og selvstændighedsbevægelser. Eksempler er der desværre nok af: Sydafrika, Namibia, El Salvador, Guatemala, Chile. – Sovjets undertrykkelse af Afghanistan m.m. er ikke mindre forkastelig, men dér tegner vores politiske ansvar sig anderledes.

Kun oplyste og engagerede folkelige bevægelser kan flytte den politiske magt. Det har de seneste 40 års historie vist så stærkt som nogensinde. Det, der derfor er behov for, er en videreudvikling af de folkelige bevægelsers aktivitetsområder frem imod en stærkere medvirken i et internationalt samarbejde med friheds- og selvstændighedsbevægelser, med kvindebevægelser og faglige bevægelser i udviklingslandene.

U-lands-kurser

Jeg tror ikke, man kan forestille sig noget bedre og mere udbytterigt højskoleophold end et kursus, som begynder på en højskole, fortsætter med et u-landsophold og afsluttes på højskolen – og hvor de to kurser på skolen bør være tilrettelagt som almindelige højskolekurser med en vis vægt på forberedelse og efterbehandling af u-landsopholdet.

Selve u-landsopholdet vil kunne tilrettelægges på forskellig måde, gennem udsendelse med MS eller med en af venskabs- og solidaritetsforeningerne, organisationen »Svalerne« eller andre. U-landsopholdet vil kunne strække sig fra nogle få uger over nogle måneder op til de u-landsfrivilliges 2 års udstationering. Jo længere, jo bedre – men det er naturligvis ikke alle, som har mulighed for det helt lange forløb.

Det var for 130-140 år siden en stor og lærerig oplevelse for de unge fra gårdene og husmandshjemmene – og senere fra arbejderhjemmene – at komme på højskole; – og dermed komme ud i verden for at møde væsentlige synspunkter og holdninger, lære samfundets vigtigste institutioner og spørgsmål at kende.

Dersom dét program skal oversættes til i dag, så vil det måske ikke være så meget ved siden af at indbygge et u-landsophold i en række højskolekurser!

Den rejsende højskole og enkelte andre højskoler har gennemført denne »pædagogik« igennem mere end 10 år. Men for i hvert fald den rejsende højskoles vedkommende i en så radikaliseret form, at ikke nær alle vil kunne være med. Der kan derfor være behov for en »almindeliggørelse« af denne kursustype.

Til elevmøde i Kenya

Lad mig slutte med en oplevelse. For få år siden havde jeg lejlighed til i Nairobi at deltage i årsmødet for de u-landsfrivillige i Kenya. De kom fra alle dele af det vældige land til denne weekend, hvor de nu skulle drøfte vilkårene og erfaringerne i deres arbejde – som håndværks-instruktører, sygeplejersker, landmænd, lærere osv. Mødet var utrolig intenst og oplivende. – Som et elevmøde på en dansk efterskole eller højskole, når det er bedst!

Hvad var grunden? Jeg er ikke i tvivl om at det – ud over hvad der i øvrigt kan gøre et sådant møde festligt – var de mange deltageres oplevelse af at være igang med et meget væsentligt og meget meningsfyldt og ansvarsfuldt arbejde. – Et arbejde, hvor de var i færd med selv at lære – endda måske mere end de kunne lære fra sig i det fremmede. De var virkelig på højskole.

Uffe Geertsen

Andelsmejeriernes opståen og

»Mejeridynastiet Andersen«

Holger Hansen, forfatteren til denne artikel, er en god bekendt af mange af årsskriftets læsere, og af egnens befolkning i det hele taget. Allerede før denne skole i 1937 blev lavet om fra højskole til efterskole, var Holger Hansen i skolens bestyrelse, og han havde sæde heri helt frem til 1969. De sidste 11 år var han formand. I 1939 blev Holger Hansen valgt ind i Horreby andelsmejeris bestyrelse og vedblev at være der, til mejeriet blev nedlagt i 1965. Siden 1950 var han mejeriets formand. Desuden var han i en årrække med i ledelsen for en række landsorganisationer inden for dansk mejeribrug.

Hvad var der egentlig af mejeridrift, før andelsmejerierne kom? For de lå der jo ikke en skøn morgen, klar til at tage i brug.

Ja, vi kan jo læse i gamle beretninger, at smør fremstillingen foregik ude på gårdene, hvorefter man solgte smørret til købmændene inde i byerne og fik andre varer i stedet. Efterhånden blev smørfremstillingen betydelig bedre på herregårdene. Der blev uddannet mejersker, som var meget dygtige til at fremstille smør. Man beherskede også hygiejnen meget bedre på de store gårde. Følgen blev en bedre kvalitet, der blev mere efterspurgt og dermed også bedre betalt. Der opstod private smørgrossister, som kun interesserede sig for herregårdssmørret.

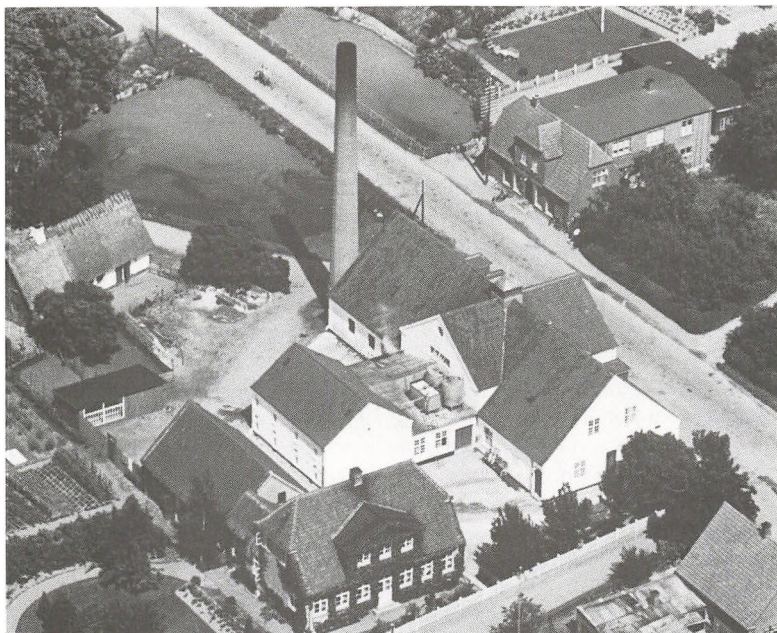
Vi må huske, at hele det danske folk efter krigen i 1864 var nede i en deprimeret tilstand, både økonomisk og åndeligt.

Der skulle en hel folkelig genrejsning til for at få Danmark på fode igen. Her var det ordene kom frem: »Hvad udad tabes, må indad vindes.«

Man havde hørt om Rochdale vævernes utrolige sammenhold, som var spiren til andelsbevægelsen (sammenhold er jo nøgleordet indenfor andelsbevægelsen).

Men den danske andelsbevægelse var aldrig blevet til noget, hvis ikke der var sket andre ting i det danske folk. Den danske folkehøjskole kom ind i billedet og med den, Grundtvig, Kold, Ludvig Schrøder og Arnfred og mange andre, der viede deres liv til folkeoplysningens tjeneste. Der opstod mange højskoler, og mange af de mest opvakte unge samledes til et skoleophold.

Der blev ikke så meget undervist i andelsbevægelsens principper og finansiering på disse skoler. Men man søgte at give de unge en forståelse af, at de var en levende del af det danske folk. Man lærte de unge både at høre og se og tænke sig om, i det hele taget at bruge deres evner. Mange unge kom inspirerede hjem til deres hjemegn og gik igang med at gøre et stykke arbejde, både åndeligt, folkeligt og økonomisk. Nogle af disse unge karle gik ind i det

praktiske mejeribrug, og der er ikke så få eksempler på, at de giftede sig med en dygtig mejerske. Man sagde også, når man så en rygende mejeriskorsten, at så var der nok også en grundtvigsk mejeriformand.

I løbet af kort tid bredte både højskoler og andelsmejerier sig over det ganske land. Stærkest i Jylland. Langsommere gik det på øerne. Det stoppede et godt stykke fra København. Her havde privatkapitalen før stærkt tag i monopoliseringen af Københavns mælkforsyning, som først for få år siden er ophørt.

I året 1887 oprettedes andelsmejeriet i Horreby. Jeg vil prøve på at fortælle lidt herom, ikke fordi det var det mejeri, jeg har tilhørt altid og også efter bedste evne har prøvet at gøre et arbejde for, men fordi det bestyrerpar, der blev antaget her i 1887, fik så stor betydning for mejeribrug i det område, der nu er Stubbekøbing kommune, ja og ved deres børn og børnebørn udover landet, ja også i udlandet.

Der var på gården »Luchenhøj« i Nr. Ørslev i nogle år blevet drevet mejeridrift, hvor omegnens bønder havde fået deres mælk behandlet. Kapaci-

teten blev dog efterhånden for lille, og man var klar over, at der måtte findes en bedre løsning i fællesskab.

(»Luenhøj ejedes dengang af de meget kendte mennesker Hanne og Niels Gård.)

Begyndelsen til Horreby andelsmejeri kom i foråret 1887. Der blev holdt flere møder, men først den 15. juni blev det egentlig vedtaget, at man ville oprette et mejeri i Horreby med tilslutning fra de omliggende sogne.

Samme dag fik man valgt bestyrelse, der fik bemyndigelse til at finde en grund, hvorpå mejeriet kunne ligge. Den 20. i samme måned købte bestyrelsen en bygning nede ved gadekæret, hvor der før i tiden havde været drevet et lille privatmejeri. Bygningerne var meget dårlige og trængte hårdt til restaurering og tilbygning. Overtagelsen skete den 15. oktober 1887. Samme dag ansatte bestyrelsen Chr. Andersen og hans hustru Anna som bestyrerpar på Horreby A/M. Man sagde, at grunden til, at Chr. Andersen fik pladsen var, at hans kone Anna var en meget dygtig meyerske. Det skulle vise sig, at dette kom både Chr. Andersen og mejerikredsen til gode senere hen i livet. Andersen blev nemlig angrebet af astma og kunne derfor ikke tåle den fugtige luft i mejeriet, men måtte nøjes med at passe regnskaberne, medens Madam Andersen, det blev hendes navn, tog sig af selve mejeridriften. Og det gjorde hun på en meget dygtig måde. Hun var så dygtig til at fremstille smør, at hun blev udset til at være den første kvindelige dommer ved Statens smørbedømmelse. Det var en meget stor ære. Den dag i dag hænger et stort maleri af hende på forsøgsmejeriet i Hillerød.

Anna og Chr. Andersen fik en børneflokk på seks, Oskar, Sofie, Marie, Kristine, Ingeborg og Wilhelm.

Oskar blev gift med Anna Jeppesen fra Nr. Ørslev (søster til Kristine Schmidt, der var gift med pastor Schmidt, Nr. Ørslev). Oskar og Anna Andersen blev bestyrerpar på andelsmejeriet Hjortebjerg i Karleby. De fik tre børn Arne, Knud og Erik.

Arne blev mejeriingeniør og blev af F.A.O. sendt til Nicaragua og senere til Ecuador for at bistå ved oprettelse af mejerier der. Efter nogle års ophold i det fremmede kom han til Danmark igen og blev ansat som forsker, især ved smørfremstilling. Desværre blev han syg og døde i en al for ung alder.

Den anden søn blev også uddannet indenfor mejeribruget, og efter endt uddannelse rejste han til Kanada, hvor han arbejdede inden for faget. Herovre blev han syg og måtte rejse hjem. Sygdommen viste sig at være alvorlig, og også han døde i en ung alder.

Erik blev jurist, men fandt også sine arbejdspladser i udlandet, idet han blev ansat ved forskellige danske ambassader, for tiden ved den danske ambassade i Berlin.

Nummer to i søskendeflokken fra mejeriet i Horreby, Sofie, blev syerske.

Hun oprettede en systue ikke langt fra mejeriet. Hun var meget dygtig og blev meget anerkendt. Det var meget almindeligt, at landmandsdøtrene skulle være en vinter på Sofie Andersens systue før deres giftermål.

Datteren Marie blev uddannet som mejerske og blev gift med Erik Pedersen, der var mejerist. De to fik bestyrerpladsen på Åstrup andelsmejeri. Man sagde, at grunden til de fik pladsen var den dygtige mejerske fra Horreby.

Marie og Erik Pedersen fik tre børn, to sønner og en datter. Begge sønnerne, Kjeld og Benth, blev uddannet inden for mejerifaget. Kjeld blev leder af mejerisammenslutningen Dofø i Haderslev og Benth er leder af Horsens Mælkeforsyning. Datteren Rigmor er gift med gdr. Jens Viktor Løllike i Moseby.

Datter nr. tre fra Horreby Mejeri, Kristine, blev også uddannet som mejerske. Hun blev senere gift med gdr. Ejler Hansen, Lidstrup. Datteren Ingeborg blev gift med købmand Hermansen, Søvej i Nykøbing F.

Den sidste i børnelokken, Wilhelm, overtog, efter en grundig uddannelse indenfor faget, bestyrerpladsen på Horreby A/M efter sine forældre.

Wilhelm Andersens store interesse indenfor mejerifaget var ostefremstilling. Han kom i lære hos den meget kendte ostemand, mejeribestyrer Chr. Hansen i Stouby. Dette var en god læreplads, også udover det faglige. Chr. Hansen var en mand, der levede stærkt med i alt, hvad der rørte sig i vort folkelig, han var altid en sikker gæst ved møderne på Nr. Ørslev Højskole. Wilhelm Andersens læretid hos Chr. Andersen og hans familie kom i hans manddomstid til at præge ham meget. Efter læretiden på Stouby mejeri rejste Wilhelm Andersen til Holland for at få et godt indblik i dette lands osteproduktion. Da han kom hjem herfra, var der brug for ham hjemme i Horreby. Hans mor var blevet enke og trængte til en afløser i mejeriet. Det var en selvfølge, at Wilhelm Andersen blev antaget som mejeribestyrer på Horreby andelsmejeri, som afløser for sine meget respekterede forældre. Da han havde overtaget bestyrerpladsen, det var i 1927, blev han forlovet og gift med Dagny Høegh Andersen, datter af mejeriets formand gdr. Hans Jørgen Andersen, »Luenhøj« i Nr. Ørslev.

Dagny og Wilhelm Andersen blev et meget afholdt bestyrerpar. Ikke alene gennem stor faglig dygtighed, men også gennem medleven i det åndelige og folkelige liv, som fandtes indenfor egnens grundtvigske kredse.

Efter denne omtale af familien Anna og Chr. Andersen, der startede Horreby andelsmejeri i 1887, kan det vel ikke undre, at man talte om »Mejeridynastiet Andersen i Horreby«. Det var ubestridt dygtige mejerifolk, der fik stor betydning også udenfor deres eget område.

Som omtalt var det Anna Andersen, der ledede den praktiske mejeridrift i en årrække, på grund af sin mands sygdom. En ældre mejeribestyrer fortalte mig, at i deres yngre år mødtes mejeribestyrerne fra hele Falster en gang om

måneden, når bedømmelsestallene fra smørbedømmelsen forelå. Og han fortalte, at næsten hver gang måtte de mandlige bestyrere ned med nakken; for madam Andersen fra Horreby lå faktisk altid på førstepladsen. Intet under, at hun blev den første kvindelige smørdommer ved statens smørbedømmelse. I øvrigt havde Anna Andersen en søster, der var gift med mejeribestyrer Nielsen, Idestrup A/M.

Som det fremgår af det berettede, forstår man, at »Dynastiet Andersen« var stærkt repræsenteret på det østfalsterske område. Jeg har kendt dem alle som dygtige og stræbsomme folk inden for deres fag, men også som folk, der var i besiddelse af den rette andelsånd, som var udgået fra det grundtvigske livssyn, hvorved de kom til at præge deres omgivelser i den retning også. Det har været mig en glæde at kende dem og samarbejde med dem, og det siger jeg personlig mange tak for.

Holger Hansen, Nr. Ørslev

På vej ind i virkeligheden

Jeg føler, som om
    jeg er inde i en kasse,
hvis vægge omkring mig
    er en forfærdelig masse,
jeg skal, og jeg må,
    og nu har du bare – –
ja, alle de ting, jeg omgi's af,
    er som en snærende snare,
der binder arme og ben,
    og hele min krop.
Til tider jeg tænker, at alt det der
    er som i en flaske en prop,
der hindrer det, der er i
    i at komme op.
Engang gik min tanke videre
    i en mørk og vemodig stund,
hvad, hvis snaren snærer og binder
    ører, øjne og mund,
for jeg er bange,
    at sådan kan det gå.
for jeg ved, jeg skal finde og vælge
    noget, jeg vil nå – –
og måske er vejen dertil
    uendelig lang
og endda – kan hænde
    forfærdelig trang.
Og jeg ville så nødig
    bli' en ynkelig slave,
når livet kan være
    en fantastisk have
med træer og blomster
    og fugle og dyr
og en himmel, der er blå
    over jagende skyer.
Ta så og sig mig,
    er det så svært,
når jeg nu tænker,
    at det kan bli' svært.

K.H.P.

Årets gang

Vi har også i år kunnet glæde os over et stabilt og godt elevhold. Så godt som hele året havde vi det faste antal, 58 elever. Først til allersidst var der 2 elever, der rejste før tiden. Martin Pedersen fik læreplads og Karsten Larsen måtte rejse med sine forældre, der flyttede til Spanien.

Det er meget vigtigt, der er ro og stabilitet i elevflokken. Alle skolefolk har oplevet, hvordan et eller andet problem med en eller nogen elever kan kuldkaste enhver tanke om andet. Sådanne problemer var vi forskånet for. Men der har været nok andet at bruge tankerne til. Der kunne nævnes meget. Lad mig nævne en opgave, som greb om sig og omklamrede os.

Sidst på skoleåret blev vi fra Undervisningsministeriet bedt om at indsende en undervisningsplan. Baggrunden for dette ønske fra ministeriets side skal jeg hurtigt forbigå, dog med en lille bemærkning i farten. Man kunne måske spørge; hvad bilder de sig ind, derinde på Slotsholmen. Er vi ikke en fri skole med friheden til at forvalte pligt og ansvar og med vi, menes skolens folk, og de der står bag den. – Ingen tvivl herom. Besvarelsen på anmodningen kunne da også have været enkel. Et ugeskema kunne have opfyldt det fornødne.

Men som sagt, den tanke forsvandt hurtigt i bakspejlet. For det første forholder det sig sådan, at de folk, der havde formuleret ønsket om denne plan, ved vi, er af en sådan karat, at vi var klar over, der lå velovervejede tanker bagved. For det andet, slet ikke uafhængig af det første, rørte spørgsmålet ved

en meget følsom streng i vort indre. Den gav sig til at svinge, blev til toner, der ikke lod sig overdøve. Hvorfor og hvordan og hvad gør du i det daglige. I det daglige arbejde med de unge, der er på din skole, den skole, som alle, der arbejder helligjertet i den, kalder sin.

I Ibsens skuespil »Brand« siges i en replik, at en præst altid må gå i rette med sig selv. – Det samme med en lærer, her opfattet som et menneske, der har påtaget sig at lære andre noget om vores fælles tilværelse.

Man forstår sikkert, at disse spørgsmål gav anledning til en uro, der først dæmpedes efter mange samtaler om det, vi foretager os i vort daglige liv på skolen. Men ikke nok hermed, svarene skulle formuleres – nedfældes i døde bogstaver og ord. Dette er en umulig opgave. Men i erkendelse af, at det største og mest fundamentale i vores tilværelse ikke lader sig formulere direkte, måtte vi stille os tilfredse med resultatet. Men melodien toner i vort indre, lyder stadigvæk. Og det skal den blive ved med.

Sidst i september havde vi en udflugt til Sorø og omegn. En udflugt til dette skønne område vil altid være en succes. Og det blev denne tur da også. Vi gjorde ophold på Masnedø og så elektricitetsværket og hørte herom. Derfra til Holmegårds Glasværk og videre til Sorø kirke. Som man ser, fra den moderne teknik over et gammelt håndværk til en af grundstenene i Danmarkshistorien, Absalons klosterkirke. Hvilke mægtige perspektiver, næsten mere end man kan rumme.

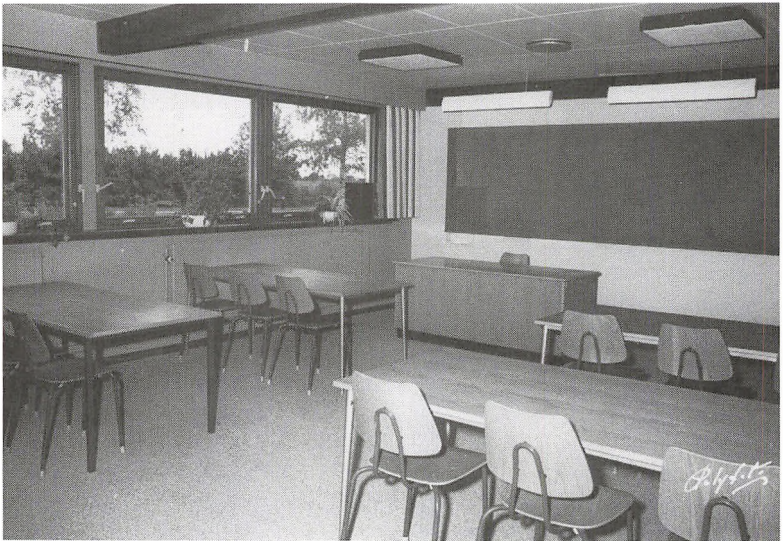
Derefter travede vi en lang tur i skovene omkring Tystrup-Bavelse søerne. En dejlig tur, selvom denne blev længere end beregnet, da vi gik forkert i skovene.

Elevmødet først i oktober er omtalt i sidste årsskrift. Der kan man læse om enkelthederne. Det står for os som en god erindring.

Julemødet forløb efter det snart traditionelle mønster, med tale, sang og musik, her som en vigtig del fællessangen. Det blev en god aften, ikke mindst på grund af en værdifuld indsats af taler, kor og orkester. Taleren var Lisbeth Spengler, der er præst i vort eget sogn, og kor og orkester kom fra Rødbyhavn Sang- og Musikforening.

Og så kom julen med den sædvanlige glæde og forventning. Vi havde en dejlig juleafslutning, og dagen efter var der hjemrejse til juleferien. Mange forældre hentede deres børn og var indenfor til en kop formiddagskaffe. Hyggeligt og rart som det skal være ved juletid.

I løbet af efteråret var de nye lokaler i tilbygningen ved gymnastiksalen blevet helt færdiggjort og taget i brug. Herved blev der mulighed for at indrette et lærerværelse i den grønne skolestue. Lige før nytår kom møblerne hertil. Og så fik vi endelig et lærerværelse, og i tiden siden, er det rigtigt gået op for os, hvor dejligt det er. Senere fik vi ryddet op på byggepladsen, fik jævnet og planeret og endelig hen på foråret sået græs og plantet træer og buske. I løbet af sommeren groede det altsammen godt til, og nu fremtræder stedet som en smuk del af skolens helhed.

Den 1. februar havde vi foredragsaften sammen med Horreby aftenhøjskole. Emnet var »Andelsbevægelsen før og nu« og taleren den kendte chefredaktør for Information, Ejvind Larsen. Dog endnu mere kendt som forfatter til »Det levende ord«, om Grundtvig, der udkom i 1983. I denne bog tales der meget om fællesskab og vekselvirkning imellem mennesker igennem det levende ord. I et af bogens kapitler kommer fortælleren ind på Andelsbevægelsen, som den var, og dens muligheder i dagens moderne samfund. Dette uddybede Ejvind Larsen. Det blev et interessant foredrag og en interessant samtale bagefter.

Sidst i februar var der erhvervspraktik. En del elever havde praktikpladser på deres hjemegn og boede i deres hjem i denne uge. Det var en stille tid her på skolen, men det var altid spændende at høre om dagens oplevelser, når eleverne kom hjem hen på eftermiddagen. Enkelte af eleverne fik senere lærepladser der, hvor de havde været i praktik.

Midt i marts havde vi forældredag. Det er en af årets store dage, derfor er der fortalt om den i en særskilt artikel. Den findes lige efter »Årets gang«, skrevet af Søren Jensen.

Sidst i samme måned var der foredrag her på skolen, arrangeret sammen med Kirkeligt Samfund. Foredragets titel var »Højskolen og U-landene« og taleren var Uffe Geertsen, en god bekendt af skolen. Hans forældre, Rigmor og A. Th. Geertsen var forstanderpar her på skolen i 20 år fra 1937 til 1957.

Uffe Geertsen er leder af Mellemfolkelig Samvirkes sekretariat. Igennem sit arbejde her er han i nær kontakt med oplysningsarbejdet i den tredje verden

og med de bestræbelser, der er igang for at skabe en højskole i u-landene, ud fra de erfaringer man har fra den danske højskole. Uffe Geertsen fortalte herom, og om hvordan han ved selvsyn havde fulgt dette arbejde. Det er enorme vanskeligheder, man har at kæmpe med. I artiklen »Ingen er en ø. Mellemløst Samvirke fylder 40 år« fortæller Uffe Geertsen mere om dette meget vigtige emne.

I den sidste del af skoleåret måtte vi undvære Anne Dorte, som lærerkraft. Under sit ophold i Tanzania havde hun pådraget sig en sygdom, der nu blev så slem, at hun måtte indlægges. Heldigvis kom hun under behandling i tide og er nu så godt som rask. Hun er forøvrigt nu igang med det teologiske studium ved Århus universitet.

I den situation var vi så heldige at få hjælp af en god ven og bekendt af skolen, Elsebeth la Cour, der tidligere i en årrække har været ansat ved skolen. Det hjalp os meget, og vi er fru la Cour meget taknemlig derfor.

Først i maj havde vi den skriftlige del af de såkaldte statskontrollerede prøver. Disse har en ilde klang i de frie skoler. Men der kan også komme noget godt ud af prøverne. Et bevis herfor er den besvarelse af et af stilerne, der er medtaget her i årsskriftet. Det er Leni Hansens »Smil«. Den stil fik da også den højst opnåelige anerkendelse af de kompetente autoriteter, der bedømte den.

Efter anstrengelsen med disse prøver var vi på en udflugt. Vi tog til Sverige, til Kullen. Fra Ungdomsskolen Øresund var vi blevet anbefalet dette udflugts-

mål. Og vi blev ikke skuffede. Vi fik også vældig hjælp af samme skole. Ikke alene hjalp forstander Vestergård os med mange gode råd, men vi fik også lov at overnatte på skolen, der ligger i Espergårde få km syd for Helsingør, forøvrigt meget smukt direkte ud til Øresund.

Eleverne på skolen var netop på det tidspunkt på lejrskole i Sverige, og de ville gerne lade os bo på deres værelser. Dette sammen med forstanderparrets gæstfrihed var absolut medvirkende til turens succes.

Første dag besøgte vi Lejre, Dyrehaven og Frederiksborg slot i Hillerød. Hver for sig en oplevelse. Men hele turens højdepunkt var Kullen. Denne mærkelige, ejendommelige, men meget smukke landsdel. Det, der gjorde stærkest indtryk, var klipperne. Vi satte os for, at vi ville gå fra Kullens yderste spids til byen Mølle, så vidt muligt langs vandet. De, der kender stedet, vil vide, at dette ikke kan lade sig gøre. Men vi var ikke kendt, og det måtte vi bøde for. Det blev en forfærdelig streng tur, klippe op og klippe ned, og gennem uvejsomme enebærkrat og andet besværligt terræn.

Heldigvis kom ingen noget til, og vi nåede efterhånden det mål, vi havde sat os, godt trætte og udasede. Da vi kørte fra Mølle, varede det ikke længe, inden så godt som alle faldt i søvn. Men en oplevelse havde det været, og det er sikkert ikke sidste gang, vi tager til Kullen.

Sidst i maj havde vi jubilarsammenkomst. Det blev også i år meget vellykket. Det er både morsomt og interessant at være med til. I år var der dog noget ud over det sædvanlige. Vi fejrede samtidig, at fru Rasmussen havde været ansat på skolen i 25 år. Det måtte naturligvis markeres. Det var ikke svært at få stof til takketalerne fra Hakon Winther og os, og dog. Det var svært at få det hele med. Alt det, der er anledning til at sige tak for. Fru Rasmussen er jo i denne årrække blevet en del af skolen. Mange, mange unge har hun haft med at gøre, mest naturligvis de fra køkkenet, men eleverne har sandelig heller ikke undgået fru Rasmussen, når hun var i funktion med rengøringen på elevgangen. Med venlighed og myndighed har hun altid skabt respekt om sig. Og for skolen har hun været – og er – en uvurderlig hjælp.

Hendes dygtighed til håndarbejde er almindelig kendt, og det drager vi også nytte af. De sidste par år har fru Rasmussen undervist i dette fag, ja og nogen af eleverne lærer hun at kniple.

Kære fru Rasmussen – tak for hjælpen gennem de mange år.

Den sidste del af skoleåret gik hurtigt. De mundtlige prøver, og hvad dertil hører, får tiden til at haste af sted. Og pludselig er der afslutning med vemod, tårer og afsked. Endnu et hold forlod skolen, for at gå ud til nye udfordringer i en ny virkelighed. Gid de alle må klare det på en god måde.

Med skoleårets slut og elevernes afrejse skiftede skolen karakter fra den ene dag til den anden. De første par uger var der dog stadig liv. En stor stab gik

i gang med rengøringen. Nogen af eleverne kom tilbage og var med. Men efterhånden blev man færdige, og roen sænkede sig over stedet, og vi begyndte at indstille os på at holde ferie. Vi havde forlængst overbevist hinanden om, at det trængte vi til.

Der skete også en udskiftning blandt de ansatte på skolen. Ikke mindre end tre lærere rejste. Bjarne Manstrup, Mette Kjærsgård og Anne Dorte Larsen. Bjarne og Mette er nu ansat ved Toxværd Skole ved Næstved og Anne Dorte, som allerede fortalt, læser teologi ved Århus Universitet.

Vi ønsker dem alt godt i fremtiden og siger dem tak for tiden her.

Fra køkkenet rejste Anna Helga Larsen, Leila Foss Hansen og Jens Kastrup. Også de skal have tak for deres indsats og gode ønsker for fremtiden.

Vi er nu igang med et nyt elevhold og har fået nye medarbejdere i stedet for de, der rejste. Karin Christensen, der var lærer her i 1979-80 er kommet tilbage. Det er en vældig god ting, at man kender hinanden på forhånd, når et sådant samarbejde skal indledes. Så det var heldigt, det kunne lade sig gøre. Herudover er ansat Susanne Bruun Poulsen og Steen Bjerre Jensen. De kommer begge fra Den frie Lærerskole i Ollerup.

I køkkenet fortsætter Marianne Hintze endnu et år sammen med Birgitte Jensen, Merete Brund, Susanne Vanman Nielsen og Helle Schuler.

Sådan gik det år; vi vil huske det som et godt år, og vi siger tak til de, der var med til at trække læsset.

Årsskriftets læsere ønskes en rigtig glædelig jul.

Kirsten og Knud Holm Pedersen

Forældredagen

Igen i år gav forberedelserne til forældredagen 1984 fuldt udbytte ved at blive en storslået dag.

Op mod 250 mennesker var mødt op for at være med.

Da gæsterne kom kl. 11.00, blev der serveret kaffe, og umiddelbart efter var der en veludført gymnastikopvisning.

Herefter holdt Holm en tale om det at holde skole. Den blev afbrudt af elever, der kom gående ind i gymnastiksalen medbringende skilte med ordlyde som: Skolen for livet. Skolen for samfundet. Eksamen. Karakterer. Tryghed. Vågn op. Jeg gider ikke. Hvad vil vi? I sammenhæng med dette blev opført 3 små scener, der illustrerede hhv. en skoleklasse med disciplin og kæft og trit, en med selvdisciplin og god kontakt mellem lærer og elever, og en, hvor alle i klassen inklusive læreren havde en slap holdning til skolen.

Dette blev udgangspunkt for en debat mellem alle tilstedeværende, som blev udbytterig for såvel elever som forældre, da emnet i allerhøjeste grad var meget aktuelt.

Frokosten blev rettet an i gymnastiksalen, mens forældrene gik rundt, og så på de arbejder, vi havde udført i årets løb.

Da frokosten var vel overstået, blev gymnastiksalen i hast forvandlet til teatersal. Dramatikholdet underholdt med: »Næste uges tv«, hvori der blev præsenteret en cowboyfilm om en ensom cowboy, og en film om et forkælet barn og dets forældre. Studieværterne blev under filmpræsentationen pludselig overfaldet af en flok hunde, som forlangte at komme til orde i tv. Talen blev så transmitteret efter deres ønske. De krævede bl.a. toiletter med træk og slip, afskaffelse af hundesnøre o.m.a.

Det blev en vellykket underholdning.

Dagen blev rundet af med et par sange og et ord fra Holm.

Søren Jensen, elev

Elevmødet

Efter en travl og anstrengende uge med mange forberedelser kom endelig lørdag den 6. oktober, hvor alle de gamle elever, fra de sidste 10 år, skulle mødes og få en sludder. Allerede kl. 10.30 kom de første gæster, og ca. kl. 11.00 var der en flot og utraditionel gymnastikopvisning. Derefter var der fodboldkamp mellem de gamle og nye elever. De gamle elever vandt knebent med 3-2, og der var en god appetit, da der kl. 12.30 var frokost.

Da Rytz ikke måtte råbe højt eller synge, var der ikke så megen underholdning, så i stedet for det var der en film, som angik os alle, nemlig om vores kostvaner. Bagefter var der en noget »tam« diskussion, der blev efterfulgt af kaffe og kage. Imens man drak kaffen, gjorde koret sig klar, med mange sommerfugle i maven. Da det var overstået, kom Kjelgård og hans Band, og de spillede for fuld udblæsning.

Så var klokken efterhånden blevet 16.30, og Holm ønskede alle alt godt fremover. Lidt efter lidt tyndede det ud i de ca. 250 besøgende, som var kommet i dagens løb, bl.a. for at konstatere, at alt var som før år tilbage, og for at få frisket deres minder her på Nr. Ørslev Ungdomsskole lidt op.

Anette Nielsen, elev.

Vejen

Vejen frem – eller vejen tilbage? Eller vejen til Paris?! Nej, vejen til Nr. Ørslev. Godt nok har vejen til Nr. Ørslev gennemgået noget af en hovedreparation, men dog ikke så meget at vi ikke kan finde den – vejen til Nr. Ørslev Ungdomsskole. For den ligger der endnu – gemt bag den grønne hæk og de store træer – den kære gamle skole. Ved man ikke, at der ligger en skole netop DER, kan man såmænd dårligt skelne den for bevoksningen – men det ved vi, som engang har været elever der.

Kører man forbi, kan man ikke lade være med at tænke: »Nå, hvordan går det mon derinde i år – er der kommet nogle nye lærere, og hvordan har de gamle det?«

Man kommer til at tænke på elevtiden – søde små minder dukker op i hukommelsen: En aftentur rundt om mosen, en nat hvor man sad og hyggesnakkede, eller hvis man ikke havde fået lavet matematik – lektier.

– Måske kan man også huske, da de store ord eller alvorsordene blev talt.

Det er, som om der er en usynlig snor forbundet mellem skolen og jeget – man får pludselig sådan en lyst til at se, hvordan det nu går derinde. Åh, hvad var det nu, jeg lærte derinde bag træerne?

Jo, nogle af timerne brugte vi til at høre om Grundtvig. Vi er i Danmark så heldige eller måske nærmere privilegerede, at Grundtvig blev født her i landet! Vi har haft hans ideer – og uden dem aldrig højskoleformen.

Hvad var det han ville? Fortælle om livet? – Om menneskets værd? Samspillet og værdien af vekselvirkningen mellem mennesker – det levende ord. – Dette som netop er så vigtigt også i dag.

Jo, foruden at lære noget engelsk og matematik lærte jeg også noget om menneskelige værdier, og hvad livet i sin enkelthed er.

Er vi mon lykkelige mennesker, fordi vi har kaffemaskine, elektrisk vækkeur og romfromage til dessert!

Vi kunne måske lære noget af andre kulturer, hvor det er andre værdier, som bliver værdsat!?

Det er så underligt at tænke på, hvilken indflydelse Grundtvig har haft og stadig har på så utrolig mange mennesker – tænk at tænke hans tanker – og at de stadig lever videre!

Det er så fantastisk, virkelig prisværdigt at se de forskellige grundtvigske folkehøjskoler og efterskoler i Danmark i dag. Der bliver gjort et stort stykke arbejde for at få mennesker til at tænke og til at forstå Grundtvigs tanker.

Vi ved ikke rigtig, hvor udviklingen, fremtiden fører os hen i øjeblikket – og kan ikke se følgerne af den.

– Men hvad Grundtvig engang skrev er stadig lige aktuelt. Mon det siger noget om, at menneskene altid står vaklende og tvivlende overfor en ny og ukendt fremtidig udvikling?

Folkeligt skal alt nu være,
trindt om land fra top til tå,
noget nyt der er i gære,
det selv tosser kan forstå,
men kan alt, hvad brister bødes
med det ny, som først skal fødes?
Ved man også hvad man vil
mer end »brød og skuespil«?

Folkeligt er her i vangen
endnu ét af hjertens grund,
folkelig er elskovssangen,
ægte dansk i allen stund,
ej på val og ej på tinge
agtes børn og kvinder ringe
hvad der end går op og ned,
dansk er immer kærlighed!

Grethe Birkedal Rasmussen

1 Smil

Forklar indholdet i digtet, og gør rede for de sproglige virkemidler

Fortæl derefter om det at vise følelser.

Smil
Smil
Smil
Smil
Smil

Jeg blev født med et vræl
skrålende modtog jeg dåben
tudede når jeg blev tævet
skreg når bien stak mig
men blev gradvis mere dansk
lærte at smile til verden
til fotografen
til læger
betjente og lokkere
blev borger i smilets land
smil holder fluerne borte og sindet rent
og tænderne har godt af lys og luft
kommer du for sent
går du fallit
blir du kørt over
bare smil
turister strømmer til
for at se smilende trafikofre
klukkende husvilde
kaglende efterladte
Jeg kan ikke få mit smil af
undertiden vil jeg græde
eller bare hænge med skuffen
eller protestere mod andre smil
der dækker over råddenskab og blodtørst
men mit eget smil er i vejen
rager ud som en kofanger
river hatte og briller af folk
jeg bærer med smil mit smil
mit halvmåneåg
hvorpå man hænger bekymringer til tørre
jeg må lægge hodet på siden
når jeg skal gennem en dør
jeg er borger i smilets land
det er ikke spor morsomt.

Benny Andersen

Smil!

Den holdning og opfattelse, Benny Andersen her giver udtryk for, må siges at være meget trist – og endog pessimistisk. Så kan man jo diskutere eller selv vurdere, om det virkelig gør sig gældende.

Benny Andersen starter ved menneskets fødsel. Han udtrykker barnet som det rene, oprigtige og ærlige, som derfor er åbent og modtagelig over for alt det nye – altså et nemt offer for indoktrinering. Resten af udviklingen er så herfra set med pessimistiske øjne. I stedet for at nævne fotografer, læger, betjente og turister og samtidigt bruge et overdrevent hverdagsprog – til tider kliché – kunne Benny Andersen lige så godt have skrevet: »Det offentlige apparat«. At det er offentligheden, samfundsmoralen, der er skyld i denne indoktrinering. Men så ville der bare ikke være den samme virkning. Hans sproglige virkemidler er netop de navne, titler og udtryk, som alle mennesker kender fra deres hverdag; man skal jo forstå ordene før man kan have mulighed for at forstå meningen med dem.

At Benny Andersen så bruger »smilet« til påvisning af denne særlige indoktrinering, er højst sandsynligt fordi, et smil altid har fået skyld for at tale for hjertet! En dobbeltmoral! For han prøver gennem hele digtet at give udtryk for, hvordan vi misbruger smilet, der også her skal symbolisere alt det sande, oprigtige og ægte i livet. Han mener, at alt det gode bliver undertrykt i vores tilværelse; han gør os til en flok levende døde!

Han har jo faktisk ramt plet! En tanke, at vi mennesker til tider omgås hinanden på en højst besynderlig måde, kan nemt dukke op. Vi går netop og passer på ikke at komme til at vise vore følelser. Det er vanskeligt, og der er selvfølgelig nogle kiksere ind imellem, som jo så anses for at være yderst pinlige. Moralens i det: det er pinligt og nedværdigende at vise menneskelige tegn.

Det vil altså sige, at vi mennesker går i den helt modsatte retning af, hvad vi egentlig skulle, og så ovenikøbet den mest menneskelige og blinde af de veje, der er at vælge imellem. Hvorfor dog vælge den, hvis en anden netop kunne opfylde de menneskelige behov. Der er selvfølgelig det ved en vej, at den kan være snoet – man kan hele tiden kun se hen til det næste knæk – og kan så kun håbe og tro på at noget bedre vil vise sig derefter. Men har vi da ikke snart fået en lille smule erfaring – lært af vore dumheder – det er jo det, der er til. Kan den krig, vold og mistillid, vi lever med i dag, ikke overbevise os om, at der et eller andet sted er noget rablende galt? At vi bliver nødt til at gå i en anden retning, hvis vi vil gøre os forhåbninger om, at mennesker skal kunne tale sammen og forstå hinanden engang! Mistilliden vokser sig større og større, og det er netop den, der forhindrer os i at vise vore menneskelige følelser. Det *må* da være forkert. Det viser sig jo, at alle mennesker på bunden er fuldstændig enige om, hvordan verden skal være. De gør bare det modsatte! Så kunne vi

vel lige så godt vælge den anden vej, der jo oprindeligt *er* beregnet til menneskene.

Den anden vej . . . ja, en vej hvor kærligheden sejrer – en vej, hvor ingen menneskelige tegn er pinlige og nedværdigende, men en sejr – en vej, hvor moralen ikke er at fremvise sig selv og sine dueligheder, for at kunne gøre sig forhåbninger om succes – en vej hvor ingen andre primitive og tekniske livsmoraler kan hamle op med menneskers tro på kærligheden. Vi må bare skifte retning for at kunne komme til at føle kærligheden. Vi bli'r nødt til at kende den og dens værdi, før vi kan bruge den – det siger jo sig selv. Der er nok høje idealer at leve op til; men hvis vi først *tror*, er vi da et kæmpeskridt videre.

Troen på mennesket er den stærkeste – med den kan vi finde kærligheden – føle som mennesker – og bære navnet: »menneske« med ære.

Grundtvig sagde det således:

Det er at vi vil være
hinanden som vi er.
Det er at vi kan bære
hinanden som vi er.

Leni Hansen

Skolens lærere

Knud Holm Pedersen
Kirsten Holm Pedersen
Dagny Rytz
Knud Pedersen
Solvejg Østergård
Erik Kjelgård
Karin Christensen
Sanne Poulsen
Steen Bjerre
Carsten Møller

Skolens bestyrelse

Hakon Winther, Bækvej 18, Radsted, 4990 Saksøbing (formand).
Fru Asta Jensen, Nr. Vedby Kirkevej 21, 4840 Nørre Alslev.
Gdr. Helge Larsen, Vålse Vesterskovvej 13, 4840 Nørre Alslev.
Provst Allan Pedersen, Bønnetvej 6, 4871 Horbelev.
Inspektør Erik Abel, Birketvej 107, 4941 Bandholm.
Fru Birgit Holtze, Mosehavevej 1, Krårup, 4930 Maribo.
Gdr. Jørgen Larsen, Oustrupvej 2, 4863 Eskilstrup.
Driftsleder Erik Roed Hansen, Hamborgskovvej 54, Sundby, 4800 Nyk. F.
Gdr. Henning Christensen, Vestvej 8, Herritslev, 4880 Nysted.
Gdr. Thorkild Bonde, Havlykkevej 15, Ulslev, 4872 Idestrup.
Gdr. Arne Høst Hansen, Listrupvej 49, 4800 Nyk. F.

25 års jubilarer:

Stående fra venstre: Eva Brunhøj (Larsen), Anne Lise Jakobsen (Nielsen), Lis Kofoed (Aalborg), Anne Marie Frederiksen (Hansen), Annie Rasmussen (Jensen), Inge Lise Rasmussen.

Siddende fra venstre: Inge Marie Hansen (Madsen), Ester Clausen (Pedersen), Jette Steinmeier (Hemmingsen), Birgit Holtze (Bonde), Karen Larsen.

25 års jubilarer:

Stående fra venstre: Erling Skytte, Leif Petersen, Hans Bent Hansen, Mogens Juul Larsen, Tage Andersen, Helmer Stang, Bent Enoch, Anker Mortensen, Willy Molin, Mogens Koch, Henning Kofoed.

Siddende fra venstre: Per Henriksen, Hans Kimer, Gregers Pedersen, Kjeld Jacobsen, Kurt Lejre, Henning Larsen.

40 års jubilarer:

Stående fra venstre: Henning Rasmussen, Svenning Bonde, Paul Ejner Neerup Hansen, Arne Andersen, Birgit Nielsen (Lejre), Adler Sørensen, Ejner Jørgensen, Halvor Hornstrup, Jørgen Steen.
Siddende fra venstre: Inge Madsen (Nielsen), Gudrun Andersen (Skåning), Bodil Larsen (Skov), Margot Jørgensen (Christiansen), Annie Bille Hansen (West), Grethe Madsen (Larsen).

50 års jubilarer:

Stående fra venstre: Børge Carlsen, Robert Christiansen, Børge Høegh, Johs. Kehling, Emil Nielsen, Gunner Justesen, Helge Friis Pedersen.
Siddende fra venstre: Asta Henriksen (Justesen), Gerda Brædder (Justesen), Helene Henriksen (Petersen), Ester Kring (Andersen).

Nyt fra gamle elever

Igen i år har vi skrevet ud til de, de var elever for 10 år siden. Vi har ikke fundet frem til alle. Vi har dog fundet en del og mange af dem, har vi hørt fra.

Det er utroligt, at der allerede er gået 10 år, synes Birgit Bjørn Thomsen. Birgit fortsætter sit brev således: »Nej rettere 8, for jeg tog da et par år ekstra i køkkenet på skolen. Først som pige i huset og senere 1. års køkkenlederelev. Herefter gik det slag i slag med teori på Ankerhus i Sorø og praktik på Dalum Landbrugsskole i Odense.

Efter Ankerhus mødte jeg min mand, som jeg så har delt tilværelsen med siden. Vi flyttede sammen til København, hvor jeg fik arbejde på et plejehjem i Brønshøj. Her havde jeg 3 gode og lærerige år. Senere flyttede vi til Lyngby, hvor jeg var heldig at få arbejde som køkkenleder på et børnehjem ikke langt derfra.

Siden augsut i år har jeg arbejdet på et behandlingshjem for børn med psykosociale vanskeligheder, og det er jeg vældig glad for.«

Nu er Birgit gift og hedder Nielsen til efternavn. Hendes adresse er Mørbærvej 7 i Allerød.

Jette Blom Hansen hedder nu Ptak og bor Nielstrupvej 49 i Haslev.

Jette er gift og har to børn. Hun har gennem årene haft forskelligt arbejde, bl.a. syet og været hjemmehjælper, samt fået en uddannelse som sygehjælper, som hun dog ikke gør brug af nu, da hun er arbejdsløs.

Lars Jakobsen har fået en landbrugsuddannelse. Han har gennem årene arbejdet på forskellige gårde, været 6 mdr. i Canada og aftjent sin værnepligt i Vordingborg. Landbrugsuddannelsen sluttede Lars med et ophold på Næsgård Landbrugsskole. Lars skriver: »1. juli 1982 overtog vi hjemgården her i Stangerup. Henriette og jeg er gift og har en lille pige på 4 mdr.« Lars' adresse er derfor stadig Stangerupvej 6, 4850 Stubbekøbing.

Ulla Jørgensen, Dambakken 3/112, 3460 Birkerød skriver: »Efter endt skolegang på Nr. Ørslev, var jeg et år i huset i Nykøbing F. Derefter arbejdede jeg på forskellige plejehjem, bl.a. Guldborgsundhjemmet i Nyk. F. og »De gamles By« i København. Fra 1979-1981 læste jeg HF på Nykøbing Katedralskole. Derefter flyttede jeg til Birkerød, sammen med Ivan, hvor vi bor endnu.

Jeg læser til socialpædagog i Jægerspris, hvilket jeg forventer at blive færdig med til sommer.«

»Jeg kom til Roskilde på Slagteriskolen og er nu udlært butiksslagter. Jeg arbejder på Industri- og Håndværkerskolen på Levnedsmiddelfabrikken, hvor jeg er kantineleder, der har jeg været fra den 25. august 1980.

Jeg bor i Reersnæs, hvor jeg har købt hus for 4 år siden sammen med min forlovede, som jeg har kendt i 6 år.

Dette fra Lisa Abel, Vinkelvej 3, 4930 Maribo.

Ole Møllegård Olsen fortæller: »Som I jo ved, tog jeg 10. klasse på Borup Skole. Da jeg var færdig der, kom jeg i lære som karrosseribygger på Ringsted Karrosserifabrik, 3½ år efter var jeg udlært. De næste 4 år gik også derude. For 3 måneder siden startede jeg på noget, som hedder Danagraf, det er et sted, hvor vi laver fotoforstørrelsesapparater.«

Ole bor i Ringsted, Benløseparken 77 st.tv. sammen med sin kone og lille datter på 1½ år.

»Jeg bor nu i København, har boet i England og arbejdet forskellige steder, biograf, forretning, børnehave etc. samt taget HF i 3 fag.

Jeg arbejder nu dels som forlagsmedarbejder på alternativt forlag, Eks-Skolens Forlag og udgiver kunstbøger og -tryk, og dels som free-lance journalist på DR og i forskellige blad- og rock-bogs sammenhæng. Rock-musik er stadig min største interesse, og jeg er efterhånden i stand til at leve af mit arbejde indenfor det område.

Jeg har været »gift« i 5 år og har en søn på knap 5 år – bor nu alene.

Dette brev har vi modtaget fra Annegrethe Højby, der bor Ole Jørgensens-gade 8 I tv. 2200 København N.

Hanne Jørgensen skriver i sit brev: »Jeg startede jo min uddannelse, som køkkenleder nede hos jer, og var så under uddannelse i 3 år. Blandt andet med ophold på Ankerhus husholdningsskole i Sorø à 2 × 5 måneder.« Hanne sluttede sin uddannelse i 1979 og blev herefter ansat på Stevns Ungdomsskole som køkkenassistent. Dette arbejde er hun meget glad for. Hanne bor i Boestofte, ikke langt fra skolen, sammen med sin ven. De har en lille dreng på knapt 3 år. Adressen er Kirkebjergvej 5, Boestofte, 4673 Rødvig.

Tommy Poulsen bor i Sakskøbing, Juniorgade 1A.

Tommy skriver: »Jeg fortsatte på EFG efter endt skolegang hos jer. Efter EFG basisår kom jeg i lære som snedker på Kettinge savværk, hvor jeg også var 2 år efter jeg havde udlært. Herefter gik jeg arbejdsløs 2-3 måneder, hvorefter jeg blev ansat igen. I 1984 har jeg arbejdet et par forskellige steder, også som snedker. Familie har jeg endnu ikke stiftet, fordi jeg har så mange fritidsinteresser, som volleyball om vinteren, og så surfer jeg en del om sommeren.«

Margit Jensen fra Nr. Vedby hedder nu Andersen til efternavn og bor Granvej 17, 4760 Vordingborg.

Margit fortæller: »Efter jeg havde afsluttet min skolegang og været 1 år i køkkenet, kom jeg i huset 1 års tid. Derefter tog jeg handelseksamen og har herefter lavet lidt af hvert, såsom fabriksarbejde, hjulpet på et revisorkontor og til sidst alle tiders job som sætter. Senere fik jeg mulighed for at blive selvstændig sætter, men det stoppede jeg med for et års tid siden for at få en pause, fordi jeg syntes, det var for meget, men overvejer meget, om jeg skal starte igen. I mellemtiden er jeg også blevet gift, og har en datter på 4 år.«

Lis Toxværd Christensen skriver fra Sønderborg: »Jeg bor nu i Sønderborg og har to drenge på 4 og 2½ år. Vi har en dejlig lejlighed Min ven (børnenes far) arbejder på et autoværksted, og jeg går hjemme. Jeg ville dog gerne have lidt arbejde, men der er ikke noget.

Lis' adresse er Stenbjergparken 7 B, Ulkebøl, 6400 Sønderborg.

10 år er langt at tænke tilbage, men i grove træk kan jeg fortælle, at jeg har arbejdet i vuggestuer, på et plejehjem som uflaglært sygehjælper, og i et dagcenter som uflaglært beskæftigelsesvejleder og fra 1980-83 var jeg hjemmehjælper i København. P.g.a. mine to drenge, og nr. tre er på vej, er jeg nu hjemmegående. Mine to drenge er 8 og 2 år.« Sådan skriver Anette Thomsen i sit brev. Anette er til efteråret 1985 optaget på skolen for beskæftigelsesvejledere i København og håber på at begynde denne uddannelse. Anette blev i 1983 gift og hedder nu Ambrosiusen. Familien bor Poppelvænget 3, 4130 Viby Sj.

Børge Hansen skriver: »Efter skolen flyttede jeg hjem igen til Nakskov, hvor min far skaffede mig ind på et maskinsnedkeri, desværre gik fabrikken konkurs efter et par år. Jeg blev så indkaldt til militæret og valgte som så mange andre at blive konstabel. Jeg startede i Næstved, hvor jeg også bosatte mig. Efter soldatertiden startede jeg på HF også i Næstved, men det var ikke lige mig at komme på skolebænken igen, så jeg droppede skolen efter det første år, og søgte ind til fængselvæsenet, som fængselbetjent. Jeg slap gennem nåleøjet, og startede på Vestre Fængsel den 1. marts 1979. Her er jeg stadig og har i dag et dejligt arbejde, da jeg har fået min egen afdeling med 33 indsatte, og kan derfor gå og passe mig selv.«

Børge bor nu i Søborg, Rolf Krages Allé 12, 2860 Søborg. Han er blevet gift og har en datter på 1 år. Børge hedder ikke mere Hansen, men hedder nu Grimstrup til efternavn.

Joan Nielsson blev i 1979 gift og hedder nu Larsen. Efter skoleopholdet kom Joan på handelsskole i Vordingborg. Arbejdede derefter hos en isenkræmmer i Præstø til hun fik Michael for 3½ år siden. Herefter har hun en tid arbejdet som medhjælper i Nyråd Børnehavn, men er nu hjemmeløbende husmor. Joan bor med familien Københavnsvej 41, 4760 Vordingborg.

Bente Morén fortæller: »Efter endt 10 kl. på Nr. Ørslev, begyndte jeg på Ballerup Gymnasium med 1. HF, men flyttede til Næstved sammen med Børge og her afsluttede jeg HF samtidig med at vi fik en datter, det var i juni 1978. I de næste 3 år arbejdede jeg som lærervikar på Næstveds skoler og i 1981 begyndte jeg på Vordingborg Lærerseminarium. Samtidig flyttede Børge og jeg fra hinanden. I august i år er jeg flyttet til Christiania og er begyndt på Blågårds Seminarium og Carina (vores datter) er nu 6 år og startet i skole.«

Bentes adresse er Bådmandsstræde 43, »Bombely« 1407 København K.

»Jeg er landmand. Fra jeg gik ud fra Nr. Ørslev til 1980 arbejdede jeg på forskellige gårde for at få indblik i de forskellige former for landbrug der findes. Jeg afsluttede så min uddannelse med 9 mdr. på Høng Landbrugsskole. Derefter var jeg fodermester i Kirke Hyllinge ved Roskilde, så bestyrer i Nakskov og nu har jeg købt en gård i Skovby ved Nr. Alslev med malkekvæg, opdræt og landbrug.

Jeg blev gift i 1981 og har nu 2 piger på henholdsvis 3 og 1 år.«

Dette fra Svend Åge Larsen, Skovby Tværvej 53, 4840 Nr. Alslev.

Jane Gottfredsen skriver: »Efter 2 år på Nr. Ørslev Ungdomsskole kom jeg på Torvets Konditori i Nakskov og var der i ca. 2½ år. Derefter har jeg taget HF eksamen. Senere har jeg været i en børnehave som pædagogmedhjælper og efter en tid som arbejdsløs er jeg nu i terapien på Gloslunde plejehjem. Jeg har købt hus og bor nu i Dannemare.« Bygaden 107, 4983 Dannemare.

Bodil Bech har bosat sig i København, Matthæusgade 22 4. th, 1666 København V. Bodil skriver: »Tænk, så er det 10 år siden, ja tiden går jo hurtigt, og hvad har man så gået og lavet i al den tid. Jo, året efter tog jeg handelseksamen i Nykøbing F. og herefter tog jeg i huset i København, hvor jeg var i knapt 1 år. Siden er jeg blevet boende i København. Jeg fik en kontoruddannelse i et privatfirma på Østerbro, og straks derefter fik jeg arbejde i Den Danske Banks hovedsæde, hvor jeg stadig arbejder og har et spændende job i deres udlandsafdeling. Som sagt har jeg en lejlighed her i København, men jeg er ikke blevet gift og har heller ingen børn endnu.«

Det er nu 10 og 11 år siden jeg forlod skole. Jeg har arbejdet på maskinstation, indtil jeg skulle være soldat i Vordingborg. Siden var jeg chauffør i et kornfirma i Stubbekøbing og er nu på en Sprøjtefabrik i Nr. Alslev som truckfører. Jeg er blevet gift og har en datter på 1½ år. Jeg har købt hus og bor Solbakken 4, Ore, 4850 Stubbekøbing.« Dette fra Bjarne Eriksen.

Nogle hørte vi fra sidste år, da de var elever her i to år. Her er de igen:

Søren Lejre skrev sidste år: »Efter et par år på Nr. Ørslev Ungdomsskole var jeg på landbrugsgrundskole, hvorefter jeg har været på forskellige gårde på Sjælland og Lolland-Falster, kombineret med ophold i udlandet. I 1981 afsluttede jeg min uddannelse med 9 måneder på Lyngby Landbrugsskole.

I øjeblikket er jeg forvalter på Dalbygård ved Stubbekøbing. Jeg vil gerne her igennem sende en hilsen til alle elever og lærere fra dengang.

Søren bor Nykøbingvej 129, 4850 Stubbekøbing.

Jeanette Larsen er gift og hedder nu Jensen. Hun bor i Høng, Agnetevej 3. Jeanette skriver i år: »Jeg er gift og har en dreng på 5 år. Siden jeg forlod skolen har jeg arbejdet med børn. Sidste år blev jeg færdig som pædagog på Slagelse Børnehavescminarium. Jeg arbejder nu i en børnehave i Svallerup.«

Dette fortalte Bjørn Standal: »Jeg arbejder som sygehusportør på Københavns Amts Sygehus i Gentofte, det har jeg gjort siden 1979. Jeg er hverken gift eller har børn, og alt står godt til.« Bjørn bor stadig Rødovrevej 329A, 2610 Rødovre.

Thea skrev sidste år: »10 år er lang tid, men de kan beskrives meget kort. Efter de to år på skolen var jeg 1 år i huset og derefter i en vuggestue. Februar 1977 flyttede Ole og jeg til Odense, hvor jeg først arbejdede 2½ år på et bogbinderi. September 1978 købte vi hus på Ejbyvænget 6, hvor vi stadig bor. I 4½ år har jeg arbejdet som hjemmehjælper – det sidste halvår hveranden uge om aftenen. Vi har to piger på 1½ og 4 år. Også jeg har fået navneforandring og hedder nu Nørgård.«

Thea bor med sin familie Ejbyvænget 6, 5220 Odense SØ.

Dette brev modtog vi fra Ivan: »Efter jeg rejste fra Nr. Ørslev startede jeg med at arbejde i et byggefirma i Horbelev. Der var jeg i to år. Derefter meldte jeg mig som konstabel i Flyvevåbenet som radaroperatør, der var jeg i 3 år. I 1979 startede jeg en uddannelse som teknisk assistent i Nykøbing og fik eksamen i juni 1981. Derefter begyndte jeg på mit nuværende studie på Byggeteknisk Højskole i København, hvor jeg læser til bygningskonstruktør, som er en byggeteknisk arkitektuddannelse. Jeg forventer at afslutte mit studium om 1½ år, hvis alt går vel. Jeg bor på kollegie i Birkerød sammen med Ulla.« Ivans adresse er Dambakken 3/112 3460 Birkerød.

Jan Kastrup skrev følgende: »Efter endt skolegang hos jer, begyndte jeg at arbejde hos mine forældre 1 år. Derefter flyttede jeg til Nykøbing F. og tog handelsskole. Jeg var så heldig, at jeg fik læreplads i København som speditor. Efter endt uddannelse fik jeg arbejde som speditor i Rødby. Jeg arbejder stadig inden for transporterhverv. Jeg bor i Nykøbing F. Er ikke gift, forlovet og har ingen børn.

Lars Emil Andersen er elev i et speditionsfirma.
Jesper Antonsen er elev som landbrugsmekaniker i Nykøbing F.
Jens Arensbach er i lære som smed.
Peder Brædder var i oktober arbejdsløs.
Villy Frøsig er landbrugsmedhjælper.
Dina Gorosch er lægesekretærelev på Gentofte Amtssygehus.
Flemming Hansen er for tiden garder.
Helle Mølsted Hansen var i oktober arbejdsløs.
Tommy Hansen befinder sig i England.
Per Hilleke arbejder på en gård.
Søren Holst-Christensen er i lære som modelsnedker.
Erik Rishøj Jensen arbejder på et varelager i København.
Gina Larsen tager HF.
Vibe Lund Jensen arbejder i oktober i en vuggestue.
Linda Lise Juliussen er kontorelev på Holeby Diesel.
Lise-Lotte Jørgensen arbejder i en modebutik på Strøget i København.
Jens Kastrop arbejder på et behandlingshjem i København.
Kim Kiehn går på Danmarks tekniske Højskole.
Henriette Knudsen arbejder på en lampefabrik.
Per Kragh er i lære hos en isenkrammer i Køge.
Lise-Lotte Kristensen er medhjælper på et hjem for fysisk og psykisk syge.
Kim Krul er konstabel.
Carsten Larsen er i lære i Den Danske Bank i Nykøbing F.
Karin Skov Jensen er køkkenassistentelev.
Jane Larsen arbejder på Gedser-Wardemünde færgerne.
Michael Larsen går i 2.HF i Roskilde.
Peter Lybecker Larsen er i øjeblikket garder.
Stephan Green Löwe studerer på Handelshøjskolen i København.
Dorthe Mortensen er køkkenlederelev på Næsgård Landbrugsskole.
Jan Mortensen er skytteelev i Jylland.
Helle Pedersen er kontorelev i Nykøbing F.
Janne Bill Pedersen er i lære i en brugsforening.
Per Petersen er i lære som sneedker.
Pia Petersen arbejder på et kontor i Nykøbing F.
Anne Marie Rasmussen arbejder i Mark Twain i Nykøbing F.
Gitte Lykke Rasmussen er hospitalsmedhjælper på Sct. Hans Hospital.
Grethe B. Rasmussen går i 2.HF i Nykøbing F.
Lotte Rasmussen arbejder på en sy- og vævestue i Roskilde.
Ulla Stang er gartnermedhjælper.
Finn Sundberg er i kleinsmedelære.

Grethe.

Lennart Ahlburg arbejder i BEA-service, Nykøbing F.
Bøje Martin Andersen er uden arbejde.
Jens Christian Andersen er i lære som mekaniker.
Jan Kiel Andersen er mejeriarbejder.
Lisbeth Bonde går på sidste år HH i Nykøbing F.
Tina Bonde er handelsskoleelev på 2.HH i Nykøbing F.
Michael Freiley Epløv er salgsekspedient i Magasin i København.
Dina Gorosch er lægesekretær i Gentofte.
Trine Hacke er i slagterlære i Idstrup.
Alex Hansen er i lære som kleinsmed.
Carl Emil Hansen er tømrerlærling i Rødby.
Jim Stent Hansen er elektrikerlærling i Sakskøbing.
Anita Hauberg arbejder i Fotomagasinet i Nykøbing F.
Søren H. Christensen er modelsnedker i Karlslunde.
Bo Ulrik Ibsen arbejder i tøjforretningen Th. Rasmussen, Nykøbing F.
Brian Skovrød Iversen er HF-studerende i København.
Anne-Lise Jacobsen arbejder på en gård på Bornholm.
Carsten F. Jacobsen arbejder på Holeby Diesel.
Gitte Jensen arbejder på kagefabrikken Karen Wulff.
Per Arvid Jensen er karl på en gård på Møn.
Thomas Bo Jensen er fisker i Frederikssund.
Carl Christian Knudsen arbejder på Holeby Diesel.
Per R. Kragh er i lære i en trælast.
Jens Larsen går på 3G på gymnasiet i Vordingborg.
Lea Drisgård Larsen tager HF i Nykøbing F.
Lone Larsen arbejder på »Hardi's Sprøjter« i Nr. Alslev.
Pia Larsen er i huset på Grønland.
Poul Lybecker Larsen er HF-studerende i Nykøbing F.
Susanne Skvttic Madsen går på 2.HH i Nykøbing F.
Susanne Mathiesen tager HF i Nakskov.
Susanne Mikkelsen er malerlærling i Gedser.
Dorthe Mortensen er i køkkenet på Næsgård Landbrugsskole.
Marianne Møller går i 3G i Maribo.
Søren Østergård tager sidste år HH i Nykøbing F.
Hans Henrik Olsen er træskofabriksarbejder i Nørre Alslev.
Anette Friis Pedersen er HF-studerende i Nykøbing F.
Ida Pedersen arbejder i restauranten »Det danske Hus« i Paris.
Per Hovmand Pedersen arbejder på en gård på Møn.
Jørgen Petersen er uden arbejde.
Kirsten Pilemand har intet at lave.
Grethe Birkedal Rasmussen er HF-studerende i Nykøbing F.
Ellin Sjuur er i huset i Nykøbing F.
Ulla Stang arbejder på Alstrup planteskole.

Lisbeth og Poul

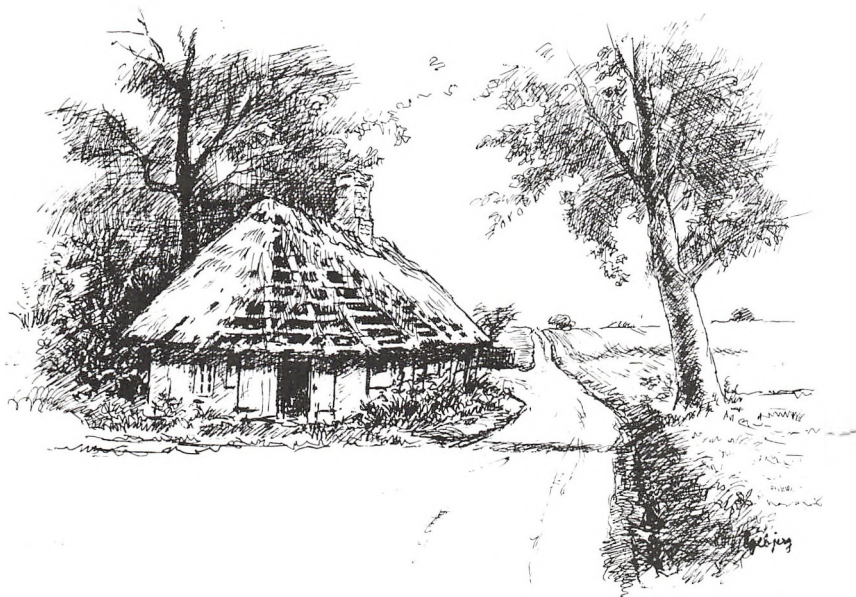
Bøje Andersen er arbejdsløs.
Jens Chr. Andersen er i lære på »Scania« som lastvognsmekaniker.
Andreas Bruun er landbrugsmedhjælper i Hillerød.
Jens Chr. Brædder er på Landbrugsgrundskole i Lundby.
Jens Chr. Buch er også på skole i Lundby.
Kimi Buxbom er lærling på sukkerfabrikken i Saksøbing.
Stine Byager tager HF i Vordingborg.
Teddy Carstensen går på EFG, jern og metal i Nykøbing F.
Michael Finch læser HH på Handelsskolen i Nykøbing F.
Henrik Frederiksen er i lære på Saksøbing Sukkerfabrik.
Thomas Gravesen er på kostgymnasium i Nyborg.
Anita Hald er kontorelev i teknologistyrelsen i København.
Charlotte Hansen arbejder hos Materialisten i Nykøbing F.
Hanne Hansen skal i huset på Fcjø til november.
Jens Rohde Hansen er lærling i en købmandsforretning i Langebæk.
Leila Foss Hansen tager et »Diakon-år« på Strandgården i Fakse Ladeplads.
Leni Hansen går på HF i Nykøbing F.
Maj-Britt Hansen er et år i huset i Tyskland.
Marianne Hintze er i køkkenet på Nørre Ørslev Ungdomsskole.
Birgitte Jensen er også i køkkenet her.
Jørn Jensen er på landbrugsgrundskole i Lundby.
Lisbeth Lind Jensen arbejder på »Philips«.
Carsten Jørgensen går på HF i Nykøbing F.
Pernille Kamp går på EFG, jern og metal i Næstved.
Jane Knudsen er på Produktionsskole i Karleby.
Kirsten Larsen tager HF i Vordingborg.
Lea Drisgård Larsen går på HF i Nykøbing F.
Per Hovdreng Larsen er automekaniker i Væggerløse.
Per Østerlund Larsen tager HF.
Henrik Løje er landbrugsmedhjælper i Højet.
Anette Matthiesen går på handelsskole i Nakskov.
Hanne Lind Mortensen tager HF i Høng.
Torben Nielsen er landbrugsmechaniker i Toreby.
Anette Friis Pedersen går på HF i Nykøbing F.
Vibeke Grønning går på gymnasium i Solrød.
Henrik Dunk Petersen går på EFG jern og metal i Nykøbing F.
Christian Pommer er landbrugsmedhjælper i Slemminge.
Jan Hostrup Rasmussen er chaufførmedhjælper hos D.E.R. i Roskilde.
Thomas Rubæk er i Lundby på landbrugsgrundskole.
Anette Spohr går på gymnasium i Vordingborg.
Maj-Britt Stauner er på produktionshøjskole i Mern.
Anne-Mette Thomsen tager HF i Roskilde.
Michael Thomsen er malerlærling i Vordingborg.
Christian Wibholm er landbrugsmedhjælper i Ruds-Vedby.
Lene Wilcken-Petersen er arbejdsløs.
Jan Wulff er automekaniker hos Østergaard i Nykøbing F.

Anette Spohr og Leila Foss Hansen

Claus Andersen er landbrugsmedhjælper i Guldborg.
Hanne Andersen går på HF i Nykøbing F.
Mette Andersen går på gymnasiet i Roskilde.
Tim Andersen går på EFG bygge og anlæg i Næstved.
Henning Bentsen er landbrugsmedhjælper i Idestrup.
Pernille Beske går på EFG Servicefag i Nakskov.
Niels Bom er i malerlære på Midtfalsters Autolakereri.
Pauline Bruun går på gymnasiet i Vordingborg.
Jonas Bruun er på Biologiefterskole i Suldrup.
Lene Christensen tager 10. klasse på Osted Friskole.
Teddy Carstensen går på EFG jern og metal i Nykøbing F.
Birgit Greve tager 10. klasse på en skole i Greve.
Thomas Faisst er på Efterskole i København.
Andreas Hansen er på efterskole på Langeland.
Michelle Hansen går på gymnasiet i Nykøbing F.
Tine Brandt Hansen går på Handelsskolen i Nykøbing F.
Henrik Høyer tager 10. klasse her.
Bjørn Jacobsen tager HF i Roskilde.
Ulla Jacobsen går på gymnasium i Greve.
Birgitte Jensen er i køkkenet på Nr. Ørslev Ungdomsskole.
Henrik Jensen går på gymnasiet i Nykøbing F.
Helle Jensen går på Handelsskolen i Nakskov.
Charlotte Karlsson er elev her på 2. år.
Michael Prier Jensen er også elev her.
Per Jensen tager også 10. klasse her.
Søren Jensen er også stadig elev her.
René Krul tager 10. klasse på Mosedeskolens i Greve.
Anders Bo Larsen går på Handelsskolen i Nykøbing F.
Karsten Larsen bor i Spanien.
Laila Larsen går på Handelsskolen i Nykøbing F.
Lena Larsen er elev her på 2. år.
Pia Lund går på Handelsskolen i Nykøbing F.
Anette Matthiesen går på Handelsskolen i Nakskov.
Peter Michaelsen går på gymnasiet i Vordingborg.
Frode Nagellhus går på gymnasiet i Haslev.
Charlotte Nielsen går på Handelsskolen i Nykøbing F.
Ib C. Nielsen er landbrugsmedhjælper på Møn.
Kirsten B. Nielsen går på Handelsskolen i Nykøbing F.
Claus Pedersen tager 10. klasse på Brydebjergskolen. Ø. Ulslev.
Lene Nielsen går på EFG servicefag i Nakskov.
Berit Nielson tager HF på Amager.
Leni Hansen tager HF i Nykøbing F.
Martin Pedersen er VVS-installatør i Væggerløse
Torben Pederen går på EFG jern og metal i Nykøbing F.
Henrik Dunk Petersen det samme.
Linda Pedersen er i huset.
Sanne Pedersen går på handelsskole i Vordingborg.
Marianne Risager Rasmussen er 2. års elev her.
Thomas Rasmussen er tv/video-installatør i Roskilde.
Morten Ringsing er landbrugsmedhjælper i Sløsserup.

Michael Sørensen er modelsnedkerlærling i Viby Sj.
Helle Schuler er i køkkenet her.
Anette Sørensen tager 10. klasse her.
Michael Thomsen er malerlærling i Vordingborg.
Christian Wibholm er landbrugsmedhjælper i Ruds-Vedby.
Tine Zedeler går på gymnasiet i Nvkøbing F.
Lene Aalborg går på EFG levnedsmiddel i Toreby.

Leni Hansen og Anders Bo Larsen

ELEVFORTEGNELSE

1984/85

Annette Andersen, Østergade 84, 4872 Idestrup
Birthe Lindquist Bentsen, Torebyvej 16, 4891 Toreby
Bettina Bjerre, Ellekrattet 13, Sundby, 4800 Nykøbing F.
Jesper M. Bonde, Havlykkevej 15, Ulslev, 4872 Idestrup
Niels Martin Buch, Lyngbyvej 5, Lillebrænde, 4850 Stubbekøbing
Lotte L. Bøggild, Hasseløvej 35, 4873 Væggerløse
Ole Christiansen, Frihedsmindevej 26, 4840 Nr. Alslev
Hanne Clausen, Almindevej 32, 4920 Søllested
Heidi Forslund, Bistrupgade 6-8, Bistrup, 4700 Næstved
Jens Gottfredsen, Hovedgaden 36, 4920 Søllested
Erik Grant, Akademivej 15 st. tv., 2800 Lyngby
Flemming R. Hansen, Gedserved 182 st. tv., 4800 Nykøbing F.
Kurt A. Hansen, Klintevej 133, Keldby, 4780 Stege
Lene Rosenkilde Hansen, Hasseløvej 27, 4873 Væggerløse
Morten Friis Hansen, Nykøbingvej 7, 4840 Nr. Alslev
Niels Otto Hansen, Nr. Vedbyvej 12, 4840 Nr. Alslev
Pia Løvendahl Hansen, Kærupvej 5, 2660 Brøndby Strand
Hans Henrik Hildebrand, A. P. Hansensvej 3, 4780 Stege
Allan Holst, Langgade 55, Espe, 5750 Ringe
Sonny M. Hornhaver, Pomonagade 17, 4800 Nykøbing F.
Henrik M. Høyer, Storegade 58, 4780 Stege
Ameena Severin Jensen, Skansevej 5, 4862 Guldborg
Bettina Toftegård Jensen, Bøgevej 6, 4970 Rødby
Jens Peter Jensen, Stubbekøbingvej 20, Gunslev, 4840 Nr. Alslev
Michael Prier Jensen, Østervej 80, Vålse, 4840 Nr. Alslev
Per Jensen, Gåbensevej 11, 4840 Nr. Alslev
Peter Rishøj Jensen, Sønderogsvej 169, Keldbylille, 4780 Stege
Pia Jensen, Grænge Skovvej 10, 4891 Toreby
Søren Jensen, Hillerødvej 18, 3550 Slangerup
Lisbeth Johansen, Kattingevvej 7, Herslev, 4000 Roskilde
Kasper Vilbrad Jørgensen, Viemosegade 56, 4771 Kalvehave

Susan Jørgensen, Østervej 36, Vålse, 4840 Nr. Alslev
Charlotte Karlsson, Herredsvej 40 a, 4944 Fcjø
Jane Riis Kastrup, Strandvej 32, 4970 Rødby
Charlotte Kristoffersen, Bøgebjergvej 12, 4791 Borre
Bo S. Larsen, Blichersvej 8, 4863 Eskilstrup
Elsebeth Larsen, Vålse Vesterskovvej 13, 4840 Nr. Alslev
Kim Birch Larsen, Gl. Landevej 22, Skelby, 4874 Gedser
Lena Skovly Larsen, Hybenvej 5, 4735 Mern
Lene Å. Larsen, Gunslevmagle Skovvej 7, 4863 Eskilstrup
Søren Linde, Konemådevej 36, Askø, 4930 Maribo
Linda Løntoft, Hedegårdsvej 9 A, 2300 København Ø
Birthe K. Markersen, Stubbekøbingvej 32, Gunslev, 4840 Nr. Alslev
Lars Mortensen, Vendsysselvej 24 11 tv, 4800 Nykøbing F.
Anette Nielsen, Nødholmsvej 2, 4970 Rødby
Jens Toxværd Nielsen, Østervej 90, Vålse, 4840 Nr. Alslev
Susanne Østergård Nielsen, Grænge Skovvej 150, 4891 Toreby
Dorit L. Olsen, Bavnehøjen 1, 4840 Nr. Alslev
Lars Majland Olsen, Stoubyvej 14, 4873 Væggerløse
Gitte Schou Pedersen, Syttenbanken 4, 4892 Kettinge
Lene Pedersen, Døllefjeldevej 5, 4990 Saksøbing
Marianne Risager Rasmussen, Tårup Skovvej 13, 4850 Stubbekøbing
Jette Ringsing, Vestermark 12, 4891 Toreby
Anders B. Spøhr, Sdr. Landevej 7, 4780 Stege
Anette Åstrup Sørensen, Langgade 54, 4874 Gedser
Anders R. Vaupel, Algade 14, 4760 Vordingborg
Charlotte Toxværd Nielsen, Østervej 90, Vålse, 4840 Nr. Alslev
Niels Henrik Hansen, Gumpehavevej 3, 4970 Rødby

INDHOLD

Ole Sarvig: Foraarsskibet	3
Allan Pedersen, provst i Horbelev, medlem af skolens bestyrelse:	
Om ballade, nostalgi og revolution og sådan noget	4
Uffe Geertsen, sekretariatsleder i Mellemfolkelig samvirke: Ingen er en ø	8
Holger Hansen, skolens tidligere formand:	
Andelsmejeriernes opståen og »Mejeridynastiet Andersen«	12
Knud Holm Pedersen: På vej ind i virkeligheden	17
Kirsten og Knud Holm Pedersen, forstanderpar: Årets gang	18
Søren Jensen, elev på skolen: Forældredagen 1984	26
Anette Nielsen, elev på skolen: Elevmødet 1984	27
Grethe Birkedal Rasmussen, elev 1981-83: Vejen	28
Leni Hansen, elev 1982-84: Smil	30
Skolens bestyrelse – skolens lærere	33
Jubilarer	34
Nyt fra gamle elever	36
Elevfortegnelse	46

Årsskriftet koster i år 30 kr.

Send pengene snarest.

HUSK ELEVMØDET

lørdag den 5. oktober 1985

Vignetterne er tegnet af maleren Skeel-Ankersen